

T. B. M. M. (S. Sayısı : 296)

**Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında
Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Ya-
pılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname ve
İçişleri Komisyonu Raporu (1/654)**

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/101-1/468/05286

6 . 11 . 1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname» bugünkü Resmî Gazete'de yayımlanmış ve Anayasanın 121 inci maddesi uyarınca bir sureti ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ali Bozer
Başbakan V.

G E R E K Ç E

6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun, bu Kanunda belirtilen istisnalar sakılı kalmak üzere ateşli silahların memlekete sokulması, yapılması, satılması, satın alınması, taşınması veya bulundurulmasını yasaklamıştır. Yine bu Kanun, mahkemelerce müsaadesine karar verilen veya güvenlik kuvvetlerince herhangi bir şekilde ele geçirilen ateşli silahlarla mermilerin Millî Savunma Bakanlığı emrine verileceğini amir olduğu gibi, menşei belli olmayan silahlara ruhsat verilmeyeceğini de öngörmek suretiyle bu nitelikli silahların kullanılmasını ve bulundurulmasını memnu saymıştır.

Buna karşılık, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği kapsamındaki illerde yaşayan vatandaşlarımız, geleneksel olarak silaha sempati duymakta ve ruhsatsız da olsa bir silah edinmek ve bulundurmak istemektedir. Bu alışkanlık, kırsal ve dağlık alana gittikçe daha da artmaktadır. Halkın silaha olan alışkanlığının temelinde; coğrafi yapı, iklim şartları ve yerleşim düzeni gibi faktörler de rol oynamaktadır.

Diğer taraftan, ellerinde kaçak silah bulunduranların başkaları tarafından ihbar edilmeleri, evi veya işyeri aranan kişiler ile ihbar eden veya kendilerini ihbar ettikle-

rini zannettikleri kişiler arasında birtakım anlaşmazlıklar çıkmasına ve hasımlık ilişkilerinin gelişmesine yol açmaktadır.

Ruhsata bağlı olmayan silahların suç konusu olması, vatandaşı devamlı olarak suçlu pozisyonuna düşürmektedir. Ellerinde kaçak silah bulunduran kişilerin ihbar edilmeleri sonucu Devlet güvenlik güçleri ile vatandaşlar sık sık karşı karşıya gelmekte, vatandaşların ev ve işyerlerinin aranması nedeniyle güvenlik güçleri vatandaş karşısında sevimsiz bir duruma düşmekte, Devlet - vatandaş ilişkileri olumsuz yönde etkilenmektedir.

Bölgede ellerinde ruhsatsız silah bulunduran vatandaşlar teröristlerce gerçekleştirilen saldırılar karşısında ceza alırım korkusuyla meşru müdafaaadan çekinmektedirler. Bu durum, suç işlemeye yatkın kişilerin silahlarını kullanabilmelerine karşın, Devlete saygılı olan kişilerin ellerindeki silahı kullanamamaları gibi bir neticeye müncer olmaktadır.

Bilinen terörist eylemler dolayısıyla sürekli olarak canlarını kaybetme korkusu çeken bu vatandaşlarımızın halen ellerinde bulunan ve geliş yeri belli olmadığı için 6136 sayılı Kanuna göre bulundurulmasının ve kullanılmasının yasaklanması gereken silahların müsaderesinin, onların meşru müdafaa imkânlarının da ortadan kalkması sonucunu doğurması sebebiyle, buna engel olucu yeni bazı düzenlemelerin yapılması ihtiyacı hissedilmiştir.

Olağanüstü hal bölgesindeki vatandaşlarımıza kendi kendilerinin koruma fırsatının tanınması mülahazası, bu kişilerin yine kendi imkânları ile edindikleri her türlü silah hakkında 6136 sayılı Kanun ile 765 sayılı Kanunun ilgili hükümlerinin uygulanmaması zaruretini gündeme getirmiştir. Menşei belli olmayan bu silahların taşınmasının suç olmaktan çıkarılmasının, bölge halkının, güvenlik kuvvetleri yetişinceye kadar geçen süre içinde kendilerini koruyabilmelerine imkân sağlayacağı düşünülmüştür.

Bunu temin amacıyla 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasına 299 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen ve uygulama imkânının kalmaması nedeniyle bu düzenleme ile yürürlükten kaldırılan (k) bendi hükümleri, eklemenin yapıldığı zamanda bölgede hüküm süren kış şartları ve başurma süresinin azlığı gibi nedenlerle beklenen amacı tam anlamıyla sağlayamamıştır.

Adı geçen 299 sayılı Kanun Hükmünde Kararname paralelinde olmak üzere yeniden yapılan bu düzenleme ile; olağanüstü hal bölgesi ile mücavir illerde yaşayan halkın elinde bulunan menşei belli olmayan mevcut silahların, mülki idare amirliğinden ruhsat almak suretiyle taşıyabilmeleri mümkün kılınmaktadır.

Getirilen diğer bir hükümle de, olağanüstü hal bölgesinde yaşayan halka, bu silahlarını, olağanüstü hal kalktıktan sonra bulundurmaya çevirebilme imkânı tanınmaktadır.

285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin hükmünü icra etmiş olan geçici 1 inci maddesinin yeniden düzenlenmesi suretiyle getirilen hükümlerle, bir yandan ruhsatsız silahlar ruhsata bağlanıp gelecekte bu silahlarla suç işleme ihtimali azaltılırken, bir yandan da yapılacak balistik incelemeler neticesinde suçta kullanılmış olduğu anlaşılan silahların ortaya çıkması sağlanmaktadır.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 1/654

1 . 12 . 1989

Karar No. : 38

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuza havale edilen Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapılmasına ilişkin 387 sayılı Kanun Hükmünde Kararname Komisyonumuzun 29.11.1989 tarihli toplantısında İçişleri ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip, görüşülmüş; gerekçesi uygun bulunarak maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

285 sayılı Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 1 inci maddesini değiştiren 387 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile öngörülen bir aylık süreyi aşmamak ve yeni bir süre verilmesini önlemek üzere Komisyonumuz metne bir ibare eklemiş ve 1 inci maddeyi bu değişiklikle kabul etmiştir.

Kararnamenin kanunlaşacak olması nedeniyle kararnamenin başlığı yeniden düzenlenmiş; kararnamenin 1, 2 ve 3 üncü maddelerinde geçen «Kanun Hükmünde Kararname» ibarelerinde ise gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Galip Demirel</i>	<i>Necat Tunçsiper</i>
Malatya	Balıkesir
Üye	Üye
<i>Abdurrahman Karaman</i>	<i>İbrahim Tez</i>
Adıyaman	Ankara
Üye	Üye
<i>Ayhan Arıfağaoğlu</i>	<i>Ali Necmettin Şeyhoğlu</i>
Artvin	Çankırı
Üye	Üye
<i>Mustafa Namlı</i>	<i>İsmail Köse</i>
Çorum	Erzurum
Üye	Üye
<i>Rıza Şimşek</i>	<i>Ertekin Durutürk</i>
Erzurum	Isparta
Üye	Üye
<i>Ömer Şeker</i>	<i>Bahri Kibar</i>
Konya	Ordu
Üye	Üye
<i>Yılmaz Sanioğlu</i>	<i>Kudbettin Hamidi</i>
Ordu	Siirt
Üye	Üye
<i>Eyüp Cenap Gülpınar</i>	<i>İhsan Bedirhanoğlu</i>
Şanlıurfa	Van

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname

285 sayılı Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin bazı maddelerinde değişiklik yapılması; Anayasanın 121 inci maddesi ile 25.10.1983 tarihli ve 2935 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulunca 30.10.1989 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1. — 10.7.1987 tarihli ve 285 sayılı Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (k) bendi yürürlükten kaldırılarak müteakip (l) bendi (k) olarak teselsül ettirilmiş ve aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir,

«**GEÇİCİ MADDE 1.** — Olağanüstü Hal Bölge Valisi, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden başlayarak bir ay içinde, mücavir iller dahil olağanüstü hal bölgesinde ikâmet edenlerin müracaatı üzerine, ellerinde bulunan ruhsatsız ateşli silahlara menşelerine bakılmaksızın taşıma veya bulundurma ruhsatı verebilir.

Bu madde hükmünden yararlananlar hakkında, belirtilen süre içinde, 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun ile 765 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanmaz.

Ruhsata bağlanan silahlardan veraset yolu ile kendilerine intikal edenlere, ilgili yönetmelikte belirtilen süre içinde müracaatları halinde, taşıma veya bulundurma ruhsatı verilebilir.

Bu silahlar devredilemez ve satılamaz.

Olağanüstü Hal Bölge Valisi, bu yetkisini, bölgesi kapsamındaki il valileri ile mücavir il valilerine devredebilir.

Bu ruhsatlar harca tabi değildir.

Kendilerine bu Kanun Hükmünde Kararnameye göre taşıma ruhsatı verilenlerin bu ruhsatları, olağanüstü halin bitimi tarihinden itibaren kırkbeş gün içinde mahallî mülki amirliklerine müracaat edilmesi halinde, bulundurma ruhsatına dönüştürülür.

Taşıma veya bulundurma ruhsatlarının verileceği kişiler, ruhsata bağlanacak silahların nitelikleri, bunların taşınabileceği yerler ve bu konu ile ilgili diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.»

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabulü Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 10.7.1987 tarihli ve 285 sayılı Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (k) bendi yürürlükten kaldırılarak mülteakip (l) bendi (k) olarak teselsül ettirilmiş ve aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

«GEÇİCİ MADDE 1. — Olağanüstü Hal Bölge Valisi, 387 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihi olan 6 Kasım 1989 tarihinden başlayarak bir ay içinde, mücavir iller dahil olağanüstü hal bölgesinde ikâmet edenlerin müracaatı üzerine, ellerinde bulunan ruhsatsız ateşli silahlara menşelerine bakılmaksızın taşıma veya bulundurma ruhsatı verebilir.

Bu madde hükmünden yararlananlar hakkında, belirtilen süre içinde, 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun ile 765 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanmaz.

Ruhsata bağlanan silahlardan veraset yolu ile kendilerine intikal edenlere, ilgili yönetmelikte belirtilen süre içinde müracaatları halinde, taşıma ve bulundurma ruhsatı verilebilir.

Bu silahlar devredilemez ve satılamaz.

Olağanüstü Hal Bölge Valisi, bu yetkisini, bölgesi kapsamındaki il valileri ile mücavir il valilerine devredebilir.

Bu ruhsatlar harca tabi değildir.

Kendilerine bu Kanuna göre taşıma ruhsatı verilenlerin bu ruhsatları, olağanüstü halin bitimi tarihinden itibaren kırkbeş gün içinde mahallî mülki amirliklerine müracaat edilmesi halinde, bulundurma ruhsatına dönüştürülür.

Taşıma veya bulundurma ruhsatlarının verileceği kişiler, ruhsata bağlanacak silahların nitelikleri, bunların taşınabileceği yerler ve bu konu ile ilgili diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.»

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 2. — Bu Kanun Hükümünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Cumhurbaşkanı
Kenan Evren

Başbakan
T. Özal

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.
A. Bozer

Devlet Bakanı
K. İnan

Devlet Bakanı
G. Taner

Devlet Bakanı
C. Çiçek

Devlet Bakanı
I. Çelebi

Devlet Bakanı
M. Yazar

Devlet Bakanı
İ. Özarlan

Devlet Bakanı
S. Sert

Devlet Bakanı
E. Konukman

Dışişleri Bakanı
İ. Aşkın

Adalet Bakanı
M. O. Sungurlu

Millî Savunma Bakanı
İ. S. Giray

İçişleri Bakanı
A. Aksu

Dışişleri Bakanı V.
İ. S. Giray

Maliye ve Gümrük Bakanı
E. Pakdemirli

Millî Eğitim Bakanı
A. Akyol

Bayındırlık ve İskân Bakanı
C. Altınkaya

Sağlık Bakanı
H. Şıvgın

Ulaştırma Bakanı
C. Tuncer

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı
L. Kayalar

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
İ. Aykut

Sanayi ve Ticaret Bakanı
Ş. Yürür

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
F. Kurt

Kültür Bakanı
N. K. Zeybek

Turizm Bakanı
İ. Aküzüm

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

